

**ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ІМЕНІ АНАТОЛІЯ НАЗАРЕНКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор Хмельницького обласного
інституту післядипломної педагогічної
освіти імені Анатолія Назаренка

наказ від 18.03.2026 № 72/но

Очеретянко В.І.

ПРОГРАМА

**підвищення кваліфікації педагогічних працівників
закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний
стандарт базової середньої освіти
“ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:
СТВОРЕННЯ ЦИФРОВИХ НАВЧАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ
ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ”**

Хмельницький - 2026

Розробник: Хмельницький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка (Сологуб Олександра Станіславівна, доктор філософії, в.о. завідувача кафедри психології та інклюзивної освіти, методик природничо-математичних дисциплін і технологій Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка)

Напрямок підвищення кваліфікації: цифрові технології педагогічної діяльності на рівні базової середньої освіти

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти (наказ МОН від 12.10.2022 № 904)

Термін дії програми: 2026 -2029

Рецензенти:

Андрій Гулеватий, кандидат психологічних наук, доцент, декан факультету підвищення кваліфікації педагогічних працівників Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка

Павло Григорук, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, аналітики, моделювання та інформаційних технологій в бізнесі Хмельницького національного університету

©Сологуб О.С.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, зумовлена трансформаційними процесами в освіті, розвитком цифрових технологій та зростанням ролі цифрових ресурсів у забезпеченні якості освітнього процесу.

В умовах цифровізації суспільства та освіти педагогічні працівники мають ефективно використовувати електронні (цифрові) освітні ресурси, орієнтуватися в сучасних цифрових інструментах та нових освітніх сервісах, розуміти принципи їх функціонування, створювати та адаптувати навчальні матеріали, застосовувати цифрові інструменти для оцінювання результатів навчання, забезпечувати зворотний зв'язок та аналізувати дані освітнього процесу.

Особливої актуальності набуває використання інструментів штучного інтелекту, що відкриває нові можливості для підвищення ефективності педагогічної діяльності. Світові організації, які є лідерами з розвитку цифрової компетентності освітян, оновлюють її рамку, інтегруючи питання використання педагогами штучного інтелекту (ШІ). Так, у рамці компетентності у сфері штучного інтелекту від ЮНЕСКО значна увага приділена людиноцентричному підходу ШІ в освіті, рівноправності та інклюзивності доступу до ШІ, безпеці, контролю ШІ з боку людини тощо. Доповнення до рамки цифрової компетентності для освітян DigCompEDU від Європейської комісії має на меті розвиток існуючої рамки шляхом інтеграції аспектів, пов'язаних із ШІ.

Важливої ролі набуває організація педагогічним працівником безбар'єрного освітнього середовища. На нашу думку, саме цифрова освіта надає великі можливості не лише використовувати готові цифрові ресурси, а й уміти критично оцінювати їх якість, добирати відповідно до навчальної мети, вікових особливостей здобувачів освіти та умов навчання, а також модифікувати з урахуванням принципів безбар'єрності та доступності освітнього середовища.

Усе це зумовлює необхідність розвитку інформаційно-цифрової компетентності педагогічних працівників, зокрема удосконалення їхніх умінь щодо добору, створення та модифікації цифрових освітніх ресурсів, у тому числі із використанням інструментів штучного інтелекту та з урахуванням принципів безбар'єрності, а також застосування цифрових інструментів для оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

Цільова група: педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти (базова середня освіта, 7-9 класи).

Обсяг (тривалість): 15 годин (0,5 кредиту ЄКТС), з них лекції – 2 год (13 %); практичні роботи, діагностика результатів навчання – 12 год (87 %).

Особливості реалізації програми: зміст програми об'єднано у два навчальні модулі. Реалізація програми ґрунтується на поєднанні теоретичних занять та практико-орієнтованих форм роботи. Тривалість програми - до 2 тижнів. Для успішної реалізації практичного компоненту програми слухачам рекомендується приєднуватись до онлайн-занять з персонального комп'ютера або ноутбука.

Форма підвищення кваліфікації: дистанційна.

Мета підвищення кваліфікації: розвиток інформаційно-цифрової компетентності педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти відповідно до вимог професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», зокрема підвищення компетентності педагогічних працівників у створенні та адаптації цифрових навчальних матеріалів, у тому числі із використанням інструментів штучного інтелекту та з урахуванням принципів безбар'єрності, а також застосування цифрових інструментів для оцінювання результатів навчання здобувачів освіти; удосконалення компетентностей педагогів, необхідних для організації навчання, виховання та розвитку учнів відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти.

Завдання підвищення кваліфікації:

- поглибити і розширити знання слухачів щодо видів та призначення електронних (цифрових) освітніх ресурсів, принципів цифрової безбар'єрності; шляхів використання цифрових інструментів для оцінювання, зворотного зв'язку та рефлексії навчання;
- розвивати вміння та навички модифікувати та створювати електронні (цифрові) освітні ресурси, аналізувати та обирати їх з урахуванням мети навчання, вікових особливостей, освітніх потреб здобувачів освіти та з дотриманням академічної доброчесності;
- розвивати вміння та навички використання цифрових платформ для оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з адаптацією під їх навчальні потреби, аналізувати результати та приймати рішення щодо освітнього процесу; використовувати сучасні інструменти ШІ для генерації персоналізованих навчальних матеріалів та здійснення оцінювання.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- **предметно-методична (А2):** здатність моделювати зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, добирати і використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти;
- **інформаційно-цифрова (А3):** здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати

інформацію, оперувати нею в професійній діяльності; здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) ресурси; здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі;

- **оцінювально-аналітична (ГЗ):** здатність здійснювати оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, здатність аналізувати результати навчання здобувачів освіти;

- **здатність до навчання впродовж життя (Д1):** здатність здійснювати власний професійний розвиток, отримувати підтримку від колег, здатність до інноваційної діяльності.

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

Знання й розуміння:

- класифікації та особливостей використання різних видів електронних (цифрових) освітніх ресурсів для створення навчального контенту;

- шляхів використання цифрових інструментів для оцінювання, зворотного зв'язку та рефлексії навчання;

- принципів цифрової безбар'єрності для організації освітнього середовища;

- принципів формувального та адаптованого оцінювання засобами цифрових технологій;

- сутності функціонування моделей штучного інтелекту для створення різних типів навчального контенту.

Уміння:

- добирати безпечні, доцільні для навчання здобувачів освіти електронні (цифрові) освітні ресурси, адаптувати, впроваджувати їх та використовувати з урахуванням мети, умов навчання, вікових особливостей здобувачів освіти;

- використовувати цифрові платформи для оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з адаптацією під їх навчальні потреби;

- використовувати сучасні інструменти ШІ для генерації персоналізованих навчальних матеріалів та здійснення оцінювання;

- здійснювати аналіз та інтерпретацію отриманих результатів оцінювання для прийняття рішень.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- мотивація до проєктування, створення, поширення електронних (цифрових) ресурсів;

- усвідомлення цінності персоналізованого навчання, відкритість до інновацій, ставлення до оцінювання як до інструменту підтримки навчання;

- мотивація до навчання впродовж життя в професійній сфері, зокрема розвитку власної інформаційно-цифрової компетентності та сприяння розвитку її у здобувачів освіти;

- усвідомлення правових та етичних аспектів, пов'язаних з використанням цифрових технологій, важливості дотримання академічної доброчесності під час створення та поширення цифрового контенту.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації. Система оцінювання побудована на компетентнісному підході, зокрема під час практичних занять здійснюється формувальне оцінювання для відслідковування прогресу слухачів, їх здатності застосовувати здобуті знання під час виконання практичних робіт, надання зворотного зв'язку, коригування їх навчальної траєкторії; самооцінювання знаннєвого компоненту здійснюється за допомогою розроблених інтерактивних вправ. Підсумкове оцінювання проводиться у формі тесту з 15 завдань, значна частина завдань якого є компетентнісно орієнтованими. Максимальна кількість балів за тест - 40, прохідний бал - 28 (70 %).

Документ про підвищення кваліфікації: свідоцтво.

Вартість:.475 грн

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Зміст програми складається з двох модулів та 7 взаємопов'язаних тем. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест із 15 питань. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники, - 40, прохідний бал- 28 (70 %). Учасники, які успішно пройшли навчання та склали підсумковий тест, отримують свідоцтво.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, - 15, з них 2 год - лекційні заняття, 12 год - практичні заняття, 1 год - контрольні заходи.

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. Створення та адаптація цифрових навчальних матеріалів					
Тема 1.1.Класифікація та призначення електронних (цифрових) освітніх ресурсів	1				1
Тема 1.2. Добір, модифікація та створення електронних (цифрових) освітніх ресурсів з урахуванням мети		2			2

навчання, вікових особливостей, освітніх потреб здобувачів освіти та принципів безбар'єрності					
Тема 1.3. Використання інструментів ШІ для створення та адаптації навчальних матеріалів		2			2
Тема 1.4. Академічна доброчесність під час використання цифрових ресурсів та інструментів штучного інтелекту		2			2
Разом за модулем	1	6			7
МОДУЛЬ 2. Цифрові інструменти оцінювання та зворотного зв'язку					
Тема 2.1. Цифрові інструменти для оцінювання, зворотного зв'язку та рефлексії навчання	1	2			3
Тема 2.2. Цифрові сервіси для отримання даних про прогрес здобувачів освіти, аналіз і прийняття рішень щодо освітнього процесу		2			
Тема 2.3. Інструменти ШІ для автоматизації оцінювання та аналізу результатів		2			
Разом за модулем	1	6			7
Підсумкові заходи				1	
Усього	2	12		1	15

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. Створення та адаптація цифрових навчальних матеріалів

Тема 1.1. Класифікація та призначення електронних (цифрових) освітніх ресурсів

Види електронних (цифрових) освітніх ресурсів та їх функціональне призначення. Національні та регіональні освітні платформи. Критерії добору цифрових ресурсів для освітнього процесу.

Тема 1.2. Добір, модифікація та створення електронних (цифрових) освітніх ресурсів з урахуванням мети навчання, вікових особливостей, освітніх потреб здобувачів освіти та принципів безбар'єрності

Добір та адаптації цифрових освітніх ресурсів з урахуванням мети навчання, вікових особливостей та освітніх потреб здобувачів освіти. Використання платформи Canva як конструктора навчального контенту (інфографіки, презентацій, робочих аркушів, відео тощо). Цифрова безбар'єрність в освіті. Озвучення тексту та автоматичні субтитри (технологія TTS), імерсивні засоби читання.

Тема 1.3. Використання інструментів ШІ для створення та адаптації навчальних матеріалів

Можливості інструментів ШІ у педагогічній діяльності. Генерація текстів, зображень, інфографіки, відео, аудіо за допомогою сервісів штучного інтелекту. Платформа MagicSchool як помічник вчителя. Створення презентацій, редагування ШІ-зображень у Gamma. Адаптація створених матеріалів до освітніх потреб учнів. Застосування чатботів для генерації персоналізованих навчальних матеріалів. ШІ-тьютор як інструмент персоналізації освітніх траєкторій. Підготовка комплекту навчально-методичних матеріалів до уроку засобами Notebook LM.

Тема 1.4. Академічна доброчесність під час використання цифрових ресурсів та інструментів штучного інтелекту

Принципи академічної доброчесності у використанні цифрових матеріалів та інструментів штучного інтелекту. Авторське право, відкриті освітні ресурси. Забезпечення доступності навчальних матеріалів для різних категорій здобувачів освіти. Ознайомлення з ліцензіями Creative Commons та правилами коректної атрибуції змінених зображень. Робота з ШІ-детекторами.

МОДУЛЬ 2. Цифрові інструменти оцінювання та зворотного зв'язку

Тема 2.1. Цифрові інструменти для оцінювання, зворотного зв'язку та рефлексії навчання

Формувальне та підсумкове оцінювання, зворотний зв'язок із використанням цифрових сервісів. Онлайн-опитування, тести, інтерактивні вікторини на Wordwall, Kahoot!, Flippity, LearningApps тощо. Миттєвий зворотний зв'язок від класу засобами Mentimeter, Slido. Чек-листи засобами Google Keep.

Організація рефлексії на дошках Sandbox, Canva. Цифрове портфоліо учня як інструмент формувального оцінювання засобами Book Creator.

Тема 2.2. Цифрові сервіси для отримання даних про прогрес здобувачів освіти, аналіз і прийняття рішень щодо освітнього процесу

Можливості цифрових сервісів для збору та аналізу даних про навчальні досягнення здобувачів освіти. Системи управління навчанням (LMS). Автоматизований збір результатів тестування для коригування навчальної траєкторії. Використання робочих аркушів Wizer.me. Платформа Formative. Аналіз результатів і прийняття рішень щодо освітнього процесу.

Тема 2.3. Інструменти ШІ для автоматизації оцінювання та аналізу результатів

Можливості інструментів штучного інтелекту для здійснення формувального оцінювання, створення тестових завдань та аналізу результатів навчання. Використання ШІ для персоналізації навчання та адаптованого оцінювання. Створення вікторин та Google форм засобами Conker.ai. Інтерактивні уроки з ШІ-інструментами та автоматизацією оцінювання: платформа Cugipod з AI-зворотним зв'язком для учнів, адаптація під навчальні потреби на ресурсі Wayground.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Кейс «Поясни свій вибір». Слухачам пропонуються картки, на яких зазначені клас, предмет та тема. Завдання - проаналізувати його, обрати один або декілька цифрових інструментів і обґрунтувати, чому вони підходять за трьома критеріями: доступність, відповідність темі та віковим особливостям здобувачів освіти.

2. Вправа “Reels / відео для пояснення теми”. Створити 15–20 секундне навчальне відео у Canva пояснення правила, формули, історичного факту тощо.

3. «Нове життя ваших файлів». Слухачі беруть свій старий документ (Word / PDF/ Power Point) і за 10 хвилин перетворюють його на візуальний матеріал у Canva / Gamma тощо.

4. Вправа «Створи відео з автоматичними субтитрами». Показати, як допомогти учням з порушеннями слуху. Завдання: записати коротке пояснення теми (10–15 секунд); додати автоматичні субтитри одним із цифрових ресурсів на вибір.

5. Вправа “Створи аудіо”. Завдання: згенерувати засобами чатботу невелику історію / правило / пояснення тощо та одним із цифрових ресурсів на вибір створити аудіофайл. Показати, як засоби цифрової безбар'єрності допомагають здобувачам освіти опанувати матеріал за допомогою звукових файлів.

6. Вправа “Урок за 10 хвилин із ШІ”. Завдання: створити план уроку (чатбот); презентацію (Gamma); 5 тестових запитань (MagicSchool).

7. Вправа «Правовий фільтр: чистий контент». Учасникам дають приклад навчального слайду: зображення взяті з інтернету без зазначення автора і джерела. Завдання: проаналізувати, що саме порушено, після цього виправити слайд: знайти зображення з відкритою ліцензією, правильно вказати джерело.

8. Вправа «Перевір текст ШІ-детектором». Слухачі генерують розв'язок задачі з предмету в чатботі, перевіряють згенерований текст у детекторі GPTZero / ZeroGPT / GPTKit, аналізують результати. Після цього обговорюють, чи можна повністю довіряти детекторам, які обмеження цих сервісів.

9. Вправа «Людина чи ШІ?» Слухачам дають кейс із різними типами контенту (відео, зображення, текст). Завдання: проаналізувати та згрупувати контент за категоріями «Створено людиною» і «Створено ШІ».

10. Вправа «Запропонуй рішення». Учителям дають умовні результати тестування. Вчителі мають визначити, які теми викликали труднощі; які учні потребують додаткової допомоги, а також запропонувати ресурси для створення персоналізованих навчальних матеріалів.

11. Вправа «Інтерпретація навчальних результатів». Учителі аналізують результати тестування, наприклад, статистику в Google Forms і таблицю результатів, за запропонованим чек-листом.

12. Вправа «Миттєва перевірка знань з ШІ». Слухачі генерують тестові запитання для теми уроку засобами Conker.ai та експортують тест у Google Forms.

13. Вправа «Персоналізація завдань». Учителі обирають клас, предмет, тему уроку і генерують засобами ШІ варіанти завдань різного рівня складності.

14. Вправа «Створи шаблон портфоліо для учня». Слухачі створюють дві-три сторінки портфоліо для учня засобами Book Creator або іншими ресурсами.

15. Вправа «Інтерактивний урок із ШІ». Учителі створюють фрагмент уроку засобами Curipod.

16. Вправа «Цифрова рефлексія». Слухачі створюють дошку для здійснення рефлексії в кінці уроку на Sandbox / Canva, формують запитання для рефлексії, створюють у будь-якому сервісі на вибір оригінальні сигнальні картки, розміщують на дошці.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 30.08.2020 №898. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartivpovnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898> . Дата звернення: 12.03.2026.

2. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року: постанова Кабінету Міністрів України від від 14.12.2016 р. № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>. Дата звернення: 12.03.2026.

3. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»: наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2024/09/Nakaz_MON_1225.pdf. Дата звернення: 12.03.2026.

4. Про освіту: Закону України від 5. 09.2017р. №2145-VIII. *Голос України*. 2017.27 верес. (№178-179). С.10-22.

Основна література

1. Про затвердження типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти: наказ МОН від 12.10.2022 № 904. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/87557/. Дата звернення: 12.03.2026.

2. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності: наказ МОН України від 10.12.2021 № 1340. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://osvita.ua/doc/files/news/852/85210/61b6fc314f312791981409.pdf>. Дата звернення: 12.03.2026.

3. Морзе, Н. В., Бойко, М. А., Струтинська, О. В., & Смирнова-Трибульська, Є. М. (2024). Якою має бути цифрова компетентність вчителів у галузі використання штучного інтелекту? *Електронне наукове фахове видання “Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету”*, (16), 76–91. <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2024.166>. Дата звернення: 12.03.2026.

4. Інструктивно-методичні рекомендації щодо запровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах загальної середньої освіти: проєкт / МОН. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2024/05/21/Instruktyvno.metodychni.rekomendatsiyi.shchodo.SHI.v.ZZSO-22.05.2024.pdf>. Дата звернення: 07.03.2026.

5. Давиденко Г. В. Цифрова інклюзія та доступність: соціальна діджиталізація: монографія. Вінниця: ТВОРИ, 2023. 240 с.

6. Про авторське право і суміжні права. Закон України від 01.12.2022 № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>. Дата звернення: 07.03.2026.

Додаткова література

1. Сологуб О.С. ІКТ в освіті: YouTube канал. URL: <https://www.youtube.com/@%D0%86%D0%9A%D0%A2%D0%B2%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%96>. Дата звернення: 12.03.2026.

7. AI competency framework for teachers/ UNESCO. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000391104>. Дата звернення: 07.03.2026.
2. Supplement to the DigCompEDU Framework/ Outlining the skills and competences of educators related to ai in education/ George Bekiaridis, Graham Attwell. URL: <https://aipioneers.org/supplement-to-the-digcompedu-framework/>. Дата звернення: 04.05.2025.
3. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні: Розпорядження КМУ від 2 грудня 2020 р. № 1556-р / URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text>. Дата звернення: 29.04.2025.
4. Рекомендації щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2025/04/24/shi-v-zakladakh-vyshchoi-osvity-24-04-2025.pdf>. Дата звернення: 12.03.2026.
5. Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами (ООП). Міністерство освіти і науки України, Український інститут розвитку освіти (2024). Київ: МОН України. 26 серпня 2024 р.
6. Діагностика та компенсація освітніх втрат у загальній середній освіті України : методичні рекомендації / кол. автор.; за загальною редакцією О. М. Топузова; укл. М. В. Головка. — [Електронне видання]. — Київ : Педагогічна думка, 2023. — 187 с. https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2023/10/Osvitni_vtraty.pdf. Дата звернення: 12.03.2026.